

Vastine lakialoitteeseen 8/2026 perusopetuslain 11 §:n muuttamisesta

[LA 8/2026 vp](#)

Käsityöoppiaineen vahvuus on laaja-alaisuudessa

Lakialoitteessa 8/2026 joukko perussuomalaisten ja kokoomuksen kansanedustajia esittää Jaana Strandmanin (ps) johdolla, että perusopetuslain 11 § tulee muuttaa siten, että käsityön oppiaine korvataan kahdella eri oppiaineella: tekninen työ ja teknologia sekä tekstiilityö. Tätä perustellaan teknisen työn aseman heikentymisellä ja työelämän, erityisesti teknologiateollisuuden, tarpeilla. Tässä vastineessa tuomme esiin, että käsityöoppiaineen jakaminen kahdeksi erilliseksi oppiaineeksi ei ratkaise lakialoitteessa esitettyä ongelmaa.

Käsityö on laaja-alainen oppiaine. Se on merkittävä osa suomalaista perusopetusta ja tulevaisuuden osaamisen rakentamista. Oppiaine yhdistää ajattelun, käytännön tekemisen ja luovan ongelmanratkaisun tavalla, joka kehittää monipuolisesti oppilaiden ymmärrystä teknologioista ja rakennetusta ympäristöstä, geneeristä osaamista sekä vastaa globaaleihin haasteisiin, kuten kestävä kehitys. Käsityöoppiaine, johon kuuluvat teknisen työn ja tekstiilityön työtavat, tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuksia tutustua teknologioihin monipuolisesti konkreettisen käsillä tekemisen kautta.

Käsityöoppiaineen todellinen ongelma on riittämätön tuntijako ja opetussuunnitelman väljä ohjaus. Käsityön opetuksen tuntimäärät, resurssit ja toteutus vaihtelevat merkittävästi eri kunnissa. Tämä heikentää oppilaiden yhdenvertaisuutta ja vaikeuttaa opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Peruskoulu on yleissivistävä koulutus, jonka tehtävä on rakentaa laaja-alaista osaamista ja valmiuksia elämään, ei toimia elinkeinoelämän työvoiman tuottamisen välineenä. Toimiva käsityöopetus tukee kiinnostusta tekniikan, muotoilun ja muiden osaamisalojen opintoihin sekä kehittää taitoja, jotka ovat keskeisiä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Teknologia-aloilla osaamistarve on suurin korkeakoulutetuilla, joten toisen asteen ja korkeakoulujen koulutusten kehittäminen on keskeistä.

Lakialoitteen väitetään olevan lähes kustannusneutraali, mikä ei pidä paikkaansa. Yliopistollisten käsityöopettajan koulutusten jakaminen kahteen eri koulutusohjelmaan, valtakunnallisen ja paikallisen opetussuunnitelmatyön tekeminen sekä käsityön oppituntien lisääminen perusopetukseen toisivat vähintään kymmenien miljoonien eurojen kuluerän. Lisäksi kouluihin olisi rakennettava lisää erityisesti teknisen työn oppimisympäristöjä, opettajankoulutuksen sisäänottomääriä kasvatettava ja opettajien kelpoisuusvaatimukset tarkistettava. Uusien oppiaineiden perustaminen edellyttäisi laajaa täydennyskoulutusta sekä todennäköisesti myös kelpoisuuttaan täydentävien opettajien elinkustannusten kompensointia, mikä kasvattaisi kokonaiskustannuksia entisestään.

Lakialoitteessa tekniseen työhön osoitettaisiin 14 vuosiviikkotuntia peruskoulun aikana. Tekstiilityön tuntimäärästä ei puhuta mitään. Käsityössä on tällä hetkellä 11 vuosiviikkotuntia. Jää epäselväksi, kuinka 14 lisätuntia saataisiin upotettua opetussuunnitelman tuntijakoon.

Lisääntynyt huoli suomalaisen teknologiaosaamisen tasosta on herättänyt yhteiskunnassa ja mediassa runsaasti keskustelua. Tilanne on huomioitu vuonna 2016 käyttöön otetussa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa, jossa teknologiaan liittyvän osaamisen kehittäminen kuuluu lähes kaikkiin oppiaineisiin ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin. Tavoitteena on kehittää teknologista ymmärrystä laajasti siten, että lapset ja nuoret kykenevät toimimaan teknologisessa yhteiskunnassa nyt ja tulevaisuudessa.

Teknologian rajaaminen omaksi oppiaineeksi teknisen työn kylkeen on ristiriidassa laaja-alaisen tavoitteiden kanssa. Pahimmillaan se yksipuolistaa käsitystä teknologiasta, vahvistaa teknologia-alojen sukupuolittuneisuutta ja kaventaa teknologiaosaajien joukkoa entisestään. On selvää, etteivät vain teknisestä työstä kiinnostuneet lapset ja nuoret riitä vastaamaan yhä voimakkaammin kasvavaan teknologiseen osaamistarpeeseen kaikilla aloilla.

Teknologia on nyky-yhteiskunnassa läpileikkaava ilmiö, joka kytkeytyy kaikkiin elämäntilanteisiin terveydenhuollosta ja ympäristöstä palveluihin ja arkeen. Teknologinen ymmärrys ei rajoitu koneiden käyttöön tai teknis-loogiseen ajatteluun, vaan siihen kuuluu olennaisesti myös luovuus ja muotoilu, eettinen ja yhteiskunnallinen ymmärrys sekä käyttäjälähtöinen ajattelu. Tämän laaja-alaisen lähestymistavan kehittäminen kasvatuksessa ja koulutuksessa on olennaista. Näkökulmien avartaminen mahdollistaa laajemman osaajajoukon kiinnostumisen teknologioiden mahdollisuuksista jo koulutuksen varhaisilta asteilta lähtien.

Suomalainen opetussuunnitelma ja opettajankoulutus pohjautuvat pitkäjänteiseen ja systemaattiseen tutkimukseen. Käsityössä tätä tutkimusta johtavat käsityötieteen, käsityön pedagogiikan ja teknologiakasvatuksen professorit. Kaikkien näiden professuurien alat kattavat laaja-alaisesti käsityön ja käsityönopetuksen tutkimuksen sisältäen sekä tekstiilityön että teknisen työn sisältöalueet.

Käsityötieteessä tehty tutkimus osoittaa, että laaja-alainen lähestymistapa innostaa lapsia ja nuoria sukupuolesta riippumatta. Se tukee sekä yleisopetuksen että erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden teknologisen ymmärryksen, uutta luovan ongelmanratkaisun, yhteistyötaitojen sekä muiden, kaikilla aloilla keskeisten tulevaisuuden taitojen kehittymistä.

Peruskoulun käsityönopetusta tulee vahvistaa ja kehittää, mutta oppiaineen jakaminen ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu. Kestävämpää ja vaikuttavampaa on osoittaa nykyiselle käsityöoppiaineelle tuntijaossa lisätunteja vuosiluokille 3.–9. Lisäksi käsityönopetuksen jatkumo perusopetuksesta lukioihin tulisi taata esimerkiksi osana monialaisia oppimisprojekteja sekä mahdollisuutena suorittaa käsityön lukiodiplomi kaikissa Suomen lukioissa.

Helsingissä 25.3.2026

Liisa Vuolas, edunvalvontatoimikunnan puheenjohtaja, Käsityönopeettajien Liitto

Kaiju Kangas, teknologiakasvatuksen apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Riikka Räisänen, käsityötieteen ja käsityön pedagogiikan professori, Helsingin yliopisto

Mia Porko-Hudd, professori i slöjdpedagogik, Åbo Akademi

Sirpa Kokko, käsityötieteen professori, Itä-Suomen yliopisto

Eila Lindfors, käsityökasvatuksen professori, Turun yliopisto

Lisätietoja

Liisa Vuolas, Käsityönopeettajien Liitto, liisa.vuolas@gmail.com